

SeniorUniversitetet i Göteborg

Våren 2020

SiG i samarbete med

Folkuniversitetet

Kursverksamheten vid Göteborgs universitet

Besöksadress	Innehåll	Sida
Norra Allégatan 7		
Postadress	Om Senioruniversitetet	3
Box 2542	Årsmöte	4
403 17 Göteborg		
Expeditionen är öppen under terminstid	Medlemskap	5
måndag–onsdag 09.30–12.30		
Telefon	Expeditionstider	5
Medlemskap, studiebesök,	Bokning & anmälan	6
måndagsföredrag och föreläsningsserie	Anmälningvillkor	6
031-10 09 55		
Studiecirklar 031-352 66 04	Måndagsföredrag	7-9
	Föreläsningsserie	10-12
E-postadress	Studiebesök	13-15
gsu.gbg@folkuniversitetet.se		
Hemsida	Resa	16-17
www.folkuniversitetet.se/gsu		
Styrelse	Studiecirklar	
Börje Rådesjö, ordförande	Språk	18-22
Roger Palmqvist, vice ordförande	Litteratur	23
Sten Janson, sekreterare	Historia	23-24
Gudrun Berg, kassaförvaltare	Arkeologi	24
Ann Hesselbom, ledamot	Filosofi	24-25
Hain Rebas, suppleant	Konst	24-25
Marie Rådbo, suppleant	Musik	25
Gunilla Looström, personalrepresentant		
Carolina Harvonen, FU:s representant	Kalendarium	27
Mårten Losberg, SiG, adj.		

Senioruniversitetet i Göteborg

Senioruniversitetet (SiG) startades 1984 och har till syfte att förmedla kunskap och ge stimulerande samvaro seniorer emellan. Verksamheten bedrivs av volontärer i samarbete med Folkuniversitetet. Vi erbjuder våra medlemmar studiecirklar i olika ämnen och svårighetsgrad, föredrag, studiebesök, föreläsningsserier samt en- och flerdagarsresor. Aktiviteterna presenteras två gånger per år i Programkatalogen och på vår hemsida www.folkuniversitetet.se/gsu

Senioruniversitetet i Göteborg – en förening att vara rädd om

När jag hör ordet förening, så blir jag oftast lite varm inombords. Det är något fint i det att vi kan samlas bakom en idé, vara besjälade, engagerade och aktiva tillsammans. Föreningsfriheten skyddas i den svenska grundlagen. Jag tror att svenskt föreningsliv har betytt mycket för vårt lands utveckling och därmed bidragit till vår välfärd. De idéburna föreningarna i Sverige lever dock farligt, medlemstappen är inte sällan stora. Många föreningar sjunker dessvärre ihop och försvinner.

Vår föreningsidé står sig väl och för många människor blir upplevelser och lärande livet ut allt viktigare. För att vi skall fortsätta att vara vitala och relevanta, så är din medverkan helt central. En förening utan engagerade medlemmar försvinner förr eller senare. Fokus på medlemmarna är varje förenings främsta uppgift. Har du synpunkter på framdriften, idéer som kan utveckla verksamheten eller kanske en önskan om att själv bidra i arbetet som volontär är du närhelst varmt välkommen att kontakta oss i styrelse och administration.

Vi måste tillsammans vara rädda om vår fina förening och hela tiden hjälpas åt med medlemsrekrytering. Du håller nu vårkatalogen 2020 i din hand och har du familjemedlemmar, släktingar, vänner, bekanta, arbetskamrater, grannar och eller andra i din närhet som du tror skulle vara intresserade av medlemskap, så visa dem vår katalog och det utbud vi här presenterar. Vill du ha fler kataloger för att sprida i din krets kan du rekvirera sådana från vår administration.

God Jul, Gott Nytt År och väl mött 2020!

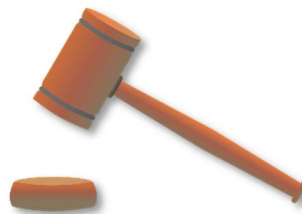
Börje Rådesjö

Ordförande i Senioruniversitetet i Göteborg

Årsmöte

måndag 23 mars 2020 kl 12.00

Lokal: Folkets hus, Kongressalen

**Medlemmarna i Senioruniversitetet i Göteborg kallas härmed till årsmöte
måndag den 23 mars 2020 kl. 12.00. Folkets hus, Kongressalen, hållplats Järntorget**

Föredragningslista, verksamhetsberättelse samt ekonomisk rapport finns tillgängligt på Senioruniversitetets expedition fr o m måndagen den 9 mars 2020 samt vid årsmötet.

Eventuella motioner ska vara styrelsen tillhanda 14 dagar före årsmötet.

Efter årsmötesförhandlingarna bjuds årsmötesdeltagarna på kaffe / te, landgång och kaka.

Årsmötesprotokollet kommer att finnas tillgängligt på SiG:s expedition för den som är intresserad.

Årsmötet avslutas med en musikalisk upplevelse.

Styrelse 2019

Börje Rådesjö, ordförande

Roger Palmqvist, vice ordförande

Sten Janson, sekreterare

Gudrun Berg, kassaförvaltare

Ann Hesselbom, ledamot

Hain Rebas, suppleant

Marie Rådbo, suppleant

Carolina Harvonen, FU:s representant

Gunilla Looström, personalrepresentant

Mårten Losberg, SiG, adjungerad

Anmälan till årsmötet (SiG70) görs på hemsidan senast 11 mars.

Till medlemmar som ej har registrerat e-postadress, distribueras anmälningsblankett tillsammans med Programkatalogen för våren 2020. Behöver du en extra blankett – hör av dig till SiG:s expedition tel. 031-10 09 55, måndag-onsdag 9.30-12.30. Öppet under terminstid.

Vi är tacksamma om du som anmält dig och får förhinder meddelar oss detta omgående.

Varmt välkommen!

Styrelsen genom ordförande Börje Rådesjö

Medlemskap

Medlemskap är en förutsättning för att delta i Senioruniversitetets arrangemang. Alla som fyllt 55 år och uppstår pension kan bli medlemmar i SiG. Det kostar 250 kr/kalenderår. Förutom att kunna anmäla sig till studiecirklar, studiebesök, resor m.m. går man in gratis på Måndagsföredragen.

Icke-medlemmar kan också i mån av plats lyssna på Måndagsföredragen, pris: 100 kr/gång, kontant eller Swish.

Ansök om medlemskap på vår hemsida.

Har du ingen dator kan du anmäla dig på särskild blankett som finns på Senioruniversitetets expedition tel. 031-10 09 55, måndag-onsdag 10.30-12.30. Öppet från 7 januari till början av maj. Posta blanketten till Senioruniversitet, Box 2542, 403 17 Göteborg.

Faktura på avgiften skickas via e-post alt. brev.

Ansökan om nytt medlemskap kan göras fr.o.m. 2 januari 2020.

Medlemskort skickas till nyblivna medlemmar, därefter får du varje år en ”årsplupp” som distribueras tillsammans med Programkatalogen i december. Om du är medlem sedan tidigare, skickas automatiskt en faktura på medlemsavgiften. Vill du inte vara medlem längre kontaktar du expeditionen tel 031-10 09 55 eller via e-post gsu.gbg@folkuniversitetet.se

Vid avslutat medlemskap ska medlemskort lämnas tillbaka.

Vi informerar kontinuerligt om nyheter och förändringar på hemsidan www.folkuniversitetet.se/gsu

Extra medlemsförmåner våren 2020

Fri entré till Måndagsföredragen för medlemmar i Senioruniversitetet. Medlemskort ska uppvisas.

Samarbetet med **Lohrs Pocket MedMera** fortsätter. Bokhandeln vid Landala torg som också är kaffebar och galleri ger dig 10% rabatt på ordinarie sortiment mot uppvisande av giltigt medlemskort.

Expeditionstider

Expeditionen öppnar efter juluppehållet måndagen den 7 januari.

Välkommen att ringa, mejla eller besöka oss, öppet under terminstid mån-ons 9.30-12.30.

Frågor om studiecirklar telefon: 031-352 66 04.

Frågor om medlemskap, föredrag, studiebesök och andra aktiviteter telefon: 031-10 09 55

E-post: gsu.gbg@folkuniversitetet.se

Besöksadress: Norra Allégatan 7. Hållplats: Järntorget

Bokning & anmälan till våra aktiviteter

Anmälningar tas emot från den 2 januari 2020 och registreras efter ankomst.

Medlemskap behövs för alla våra aktiviteter utom Måndagsföredragen. Ansökan om medlemskap görs på hemsidan www.folkuniversitetet.se/gsu eller via blankett som finns på vår expedition.

Studiecirklar, studiebesök, föreläsningar: Anmälan görs på hemsidan www.folkuniversitetet.se/gsu eller på blankett som finns på vår expedition.

Måndagsföredrag: Fri entré för medlemmar. Vi rekommenderar anmälan även till dessa, se sid7. Även icke-medlemmar hälsas välkomna till föredragen. Man får då betala 100 kr/gång, kontant eller Swish. Ingen föränmälan.

Programkatalogen finns både i pappersutgåva och på hemsidan www.folkuniversitetet.se/gsu. I katalogen finns samtliga våra aktiviteter beskrivna. De medlemmar som ej har registrerat e-postadress får anmälningsblankett som bilaga till katalogen.

Besked: Om Du fått plats på önskad aktivitet meddelas detta genom en kallelse innan kursstarten. Faktura på kursavgiften sänds då ut till Dig. Om kursen är fulltecknad får Du besked om detta och Du sätts då upp på reservplats.

Anmälningsvillkor

Vi följer Folkuniversitetets riktlinjer för anmälningsvillkor. Dessa innebär i korthet:

- Kallelse och faktura skickas ut när du fått plats i aktiviteten du anmält dig till.
- **Anmälan är bindande** om den inte återtas enligt reglerna om ångerrätt. Ångerrätten innebär att du kan ångra din anmälan genom att meddela detta till Senioruniversitetet inom 14 dagar efter det att du fått kallelsen.
- Om du återtar din anmälan efter att ångerrätten förfallit men innan aktiviteten startat kan vi ta ut en administrationsavgift. Vid återtagande senast 7 dagar före start är avgiften 10 % av kursen dock lägst 100 kr, senare än 7 dagar är avgiften halva kursavgiften.
- **Om aktiviteten startat och du har deltagit vid ett tillfälle har du accepterat att avstå din ångerrätt och du är då skyldig att betala hela avgiften.** Om du avbryter ditt deltagande p.g.a. sjukdom styrkt av läkarintyg, flytt från orten eller annan jämförbar anledning som du inte kunnat förutse, återbetalas den ännu ej utnyttjade delen av avgiften.
- Om starten skjuts upp mer än en vecka har du rätt att få tillbaka hela avgiften om du betalat den. Detsamma gäller om vi ändrar tidpunkten för tillfällena på ett för dig väsentligt sätt.
- Vi kan tvingas ställa in en aktivitet före start. Då får du tillbaka hela avgiften om du betalat den. Meddela i så fall banknamn, clearingnummer och kontonummer.

För fullständiga anmälningsvillkor se www.folkuniversitetet.se

Sök på webbplatsen: Anmälningsvillkor

Måndagsföredrag

Föredragen hålls i Adventkyrkan, Norra Allégatan 6, hållplats Järntorget.

Fri entré för medlemmar i Senioruniversitetet. Medlemskort ska uppvisas.

För att underlätta och effektivisera vid inläppet rekommenderar vi anmälan om deltagande i förväg via www.folkuniversitetet.se/gsu eller tel. 031 - 10 09 55.

Icke-medlemmar är välkomna i mån av plats, pris: 100 kr/gång kontant eller Swish.
Ingen föranmälan.

Vi förbehåller oss rätten till ändringar i programmet om det skulle visa sig nödvändigt.

SiG71 Måndag 20 januari kl 13.00

Ellen Mattson, författare och akademiledamot

Ellen Mattson debuterade 1992 med romanen Nattvandring. Sedan dess har ett tiotal romaner givits ut. Hon skriver också litteraturkritik i bl.a. Göteborgs-Posten.

År 1999 debuterade hon som radiodramatiker med Tidigt på morgonen. Som lektor är Ellen Mattson en rutinerad bedömare av litteratur, hon har haft läsuppdrag för Statens kulturråd och suttit i juryer.

Den 28 mars 2019 valdes Ellen Mattson in i Svenska Akademien på stol 9. Det genomgående temat i Mattsons författarskap är mänskliga relationer. Miljön i många av romanerna är Bohuslän och de utspelar sig i både modern och historisk tid. Hon har själv sagt om sitt författarskap: "Jag är i skrivandet egentligen bara intresserad av mänskliga relationer, hur man betar sig i grupp, vilka roller man tilldelas i gruppen, hur ens personlighet uppstår och vilka möjligheter man har att förändra den. Jag föredrar ett litet persongalleri, gärna i ett slutet rum, och är följaktligen också mycket intresserad av dramatik."

Ellen Mattson har tilldelats ett stort antal priser och utmärkelser.

Värd: Renée Danielsson

SiG72 Måndag 3 februari kl 13.00

Från buss och spårvagn till mobilitet som tjänst:

En användarcentrerad utvecklingsresa!

Föredrag av professor
MariAnne Karlsson, Design and
Human Factors, Chalmers

Kollektivtrafiken körs med bussar, spårvagnar och färjor, men ett kollektivtrafiksystem innehåller mycket mer, t ex hållplatser och information. För att vi ska uppnå mer hållbara persontransporter måste vi även förstå vilka användarnas, dvs resenärernas, krav och behov är, så att vi kan utvärdera de lösningar som kommer fram. För att klara omställningen till ett mer hållbart resande kommer sannolikt inte kollektivtrafiken i traditionell mening att vara tillräcklig. Idag handlar det om Mobilitet-som-tjänst (MaaS), dvs en mobilitetstjänst där man som användare får tillgång till ”alla möjliga” färdmedel. Utmaningen är att förstå vilka resenärernas olika behov är och att därigenom skapa möjliga alternativ till den privata bilen. Föreläsningen kommer att förklara mer i detalj vad MaaS är och de erfarenheter som gjorts under utveckling och utvärdering av denna typ av tjänster, bl a vid försök i Göteborg.
Värd: Elsa Rosenblad

SiG73 Måndag 17 februari 13.00

Rom – arkitektur och stad

Endast ett fåtal större städer i världen har en lika lång och komplex historia som Rom. Den intensiva upplevelsen av arkitektur och stad med prägning av alla tider på en och samma gång är ständigt närvarande. Föreläsarna förmedlar en sammanflätad historia som belyser de uppgifter arkitekter och stadsbyggare fått ta sig an i Roms unika stadsmiljö under olika tider – från antiken till vår tid. Relationerna mellan byggnad och stad, mellan fasad och stadsrum och även de stora parkerna ingår i stadsgestaltarens uppgift. Det rika bildmaterialet skildrar staden med en närhet så som man kan uppleva Rom idag – in situ.

Arkitekterna **Gunilla Linde Bjur** och **Hans Bjur** har båda varit verksamma som professorer på Chalmers under lång tid. De har skrivit flera böcker om arkitektur och stadsbyggnad. Deras djupa kunskap och erfarenhet från 20 års undervisning av blivande arkitekter och ingenjörer på plats i Rom resulterade 2015 i boken Rom – arkitektur och stad.

Värd: Marianne Molander Beyer

SiG74 Måndag 9 mars kl 13.00

I skuggan av Nathan

Omi Söderblom, författare, jurist, hovrättsdomare i Svea hovrätt, är barnbarnsbarn till den beundrade ärkebiskopen och nobelpristagaren Nathan Söderblom, den moderna fredsrörelsens initiativtagare. I en djupt gripande bok beskriver hon sin släkthistoria och utgår framförallt från sin farfar, skådespelaren och journalisten Helge Söderblom, den äldste sonen i den stora barnaskaran. Utifrån okända och bitvis hemliga arkiv har hon skrivit fram både ett människoöde och en samhällsstruktur.

Göteborgsanknytningar hade både far och son ; Nathan genom sitt samarbete och vänskap med Torgny Segerstedt, Helge genom sitt engagemang på Lorensbergsteatern 1921-22.

Värd: Ulla Berglindh

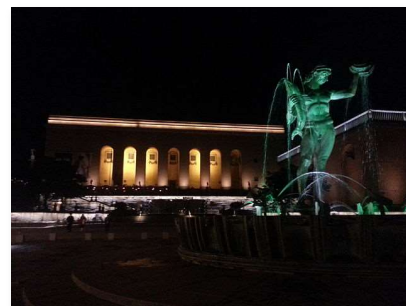
SiG75 Måndag 6 april kl 13.00

Ett sekel i stan

Hundra år i Göteborg är en bokserie som utkommer med anledning av stadens förestående 400-årsjubileum och som främst berättar om de senaste 100 åren, om tiden från den stora göteborgsutställningen och alla de då nya byggnaderna. Böckerna är antologier, alla med flera sakkunniga författare, och omfattar flera kulturella och samhällsliga fält: medicin, skola och utbildning, göteborgsförfattare, konst, konsthantverk och design, idrott, stadsbyggnation, scen och musik, småindustri och sjöfart. Den första boken i serien utkom 2017 och den sista väntas till våren 2020.

Professor em **Gudrun Nyberg** är initiativtagare och huvudredaktör för detta omfattande, banbrytande, fantastiska och vackra bokprojekt, och hon berättar om idéer, tillkomst, genomförande och innehåll.

Värd: Ulla Berglindh

SiG76 Måndag 27 april kl 13.00

Glimtar ur Göteborgs vilda flora

Ämnet Göteborgs vilda flora har behandlats i föreläsarens bok Botaniska utflykter i Göteborg med omnejd och denna bok utgör också utgångspunkt för innehållet i föredraget. Bokens utflykter går till 35 mer eller mindre kända platser och deras flora, till exempel Götaplatsen, Gunnebo slottspark och Västerledens vägkanter.

Föredragshållaren, **Ingemar Jonasson**, är pensionerad högstadielärare och har varit växtintresserad ända sedan han som nioåring samlade medicinalväxter i Kungsladugård. Under senare år har han deltagit bl. a. i arbetet med bokverket Bohusläns flora.

Värd: Gunilla Mattsson

Föreläsningsserie

Medlemskap i Senioruniversitetet i Göteborg (SiG) är en förutsättning för att delta.

Bokning – se sid. 6

Du får meddelande om du fått plats resp. reservplats via e-post eller brev.

Vi förbehåller oss rätten till ändringar i programmet om det skulle visa sig nödvändigt.

SiG90 **Svenska 1900-tals arkitekter – repris från 2019**

Arkitekturen förändras med de byggnadsuppgifter som samhället ställer. Arkitekters sätt att möta dessa uppgifter sker med en kunskap och i en yrkeskultur, också den i förändring. Arkitekturhistorien kan skrivas lika väl utifrån uppgifterna som utifrån yrkeskulturen. Efter två terminer med byggnadskategoriernas historia ger vi oss i kast med att under två terminer följa ett antal svenska arkitekter genom 1900-talet. Föreläsare är Claes Caldenby, professor emeritus i arkitekturens teori och historia på Chalmers, och Anders Dahlgren, arkitekt och filosofie doktor i konstvetenskap.

För att ge fler möjlighet att följa serien är detta en repris av 2019 års föreläsningar som var mer än fullteknade. Föreläsningsserien består av tolv fristående föredrag, varav de första sex ges våren 2020. Avsikten är att hösten 2020 ge de resterande sex föreläsningarna i serien om svenska 1900-talsarkitekter.

Föredragshållare: Claes Caldenby och Anders Dahlgren

Pris: 975 kr inkl. kaffe/te och fralla

Max: 70 personer

Tid: Torsdagar 10-12.30

Plats: Folkuniversitetet, Norra Allégatan, sal 408-409

Värd: Mårten Losberg

Tider och innehåll

Foton på s. 10-12 av Krister Engström

Torsdag 30 januari
10-12.30

Hans Hedlund och hans elever

Claes Caldenby

Hans Hedlund (1855–1931) var den ledande arkitekten i Göteborg kring sekelskiftet 1900. Under lång tid var han lärare på Chalmers och han blev också den förste professorn i arkitektur där. För sina elever var han ”en ganska modern man för sin tid, förstående för riktig konstruktion, äkta material”. Antalet elever varje år var få men påfallande många av dem blev ledande arkitekter i nästa generation, både i Göteborg och på andra håll.

Torsdag 6 februari
10.00-12.30

Westman och Östberg

Anders Dahlgren

Carl Westman (1866–1936) och Ragnar Östberg (1866–1945) var den svenska nationalromantikens främsta arkitekter. Westman ritade Läkarsällskapets hus i Stockholm 1906 och var de sista 20 åren av sitt liv Medicinalstyrelsens arkitekt, känd för sina rationella och ekonomiska lösningar. Östberg var den stora konstnärarkitekten med Stockholms stadshus som sitt största allkonstverk, en byggnad som blev mycket beundrad också internationellt.

Torsdag 13 februari
10-12.30

Eriksson, Hansson, Mattsson, Olsson, Persson, Swensson

Claes Caldenby

Vid sidan om de stora namnen i arkitekturen finns bakgrundsarkitekterna, som aldrig får någon större uppmärksamhet men ändå som habila yrkesmän med en stor produktion formar våra städer. Under mellankrigstiden fanns i Göteborg ett antal sådana arkitekter. Nils Einar Eriksson var den mest kände av dem. Men Karl Severin Hansson, Vilhelm Mattsson, Nils Olsson, Andrew Persson och Ragnar Ossian Swensson är också värda att kommas ihåg.

Torsdag 20 februari
10-12.30

Asplund och Lewerentz

Anders Dahlgren

Gunnar Asplund (1885–1940) och Sigurd Lewerentz (1885–1975) var generationskamrater som efter att från 1915 till en början ha samarbetat om Skogskyrkogården i Stockholm kom att gå skilda vägar. Asplund fick stor uppmärksamhet som Stockholmsutställningens arkitekt 1930 och för sin tillbyggnad till Göteborgs rådhus 1936. Lewerentz hade en krokigare karriär men har på senare tid blivit närmast kultförklarad för sina sena kyrkor, i Björkhagen 1960 och i Klippan 1966.

Torsdag 27 februari
10-12.30

Claes Caldenby

Anshelm och Ahlsénarna

Klas Anshelm (1914–80) och bröderna Erik (1901–88) och Tore Ahlsén (1906–91) var originella arkitekter med en stor produktion som i en senare generation blev till förebilder. Anshelm ritade mycket för byggnadsstyrelsen, som t.ex. Medicinareberget och delar av Chalmers i Göteborg, där han visade att bärande tegelstommar kunde konkurrera med elementbyggande. Ahlsénarna ritade bostäder och offentliga byggnader som Årsta centrum och Medborgarhuset i Örebro i en ”sensuell realism”.

Torsdag 5 mars
31.10 10.00–12.30
Anders Dahlgren

KF:s arkitektkontor

Kooperativa Förbundet startade arkitektkontor 1925. De ritade kooperationens butiker och spred på det sättet en nyanserad modernism över landet, men stod också bakom fabriker, bostäder, varuhus och produkter för kooperationen. Kontoret blev snabbt ett av Sveriges största och en viktig skola för unga arkitekter i ett kollektivt, systematiskt arbetsätt och en ”kooperativ” arkitektur. Flera unga arkitekter gick vidare till en framgångsrik egen praktik.

Studiebesök

Medlemskap i Senioruniversitetet (SiG) är en förutsättning för att delta i studiebesöken.
Bokning – se sid. 6

Du får meddelande om du fått plats resp. reservplats via e-post eller brev.

Vi förbehåller oss rätten till ändringar i programmet om det skulle visa sig nödvändigt.

SiG80

Mölndals stadsmuseum

Mölndals stadsmuseum är ett kulturhistoriskt museum. Med sina samlingar och basutställningar vill muséet berätta om människors liv och arbete ur olika perspektiv, och ge en mångfasetterad bild av Mölndals stads historia och nutid.

Vi guidas av antikvarie **Birgitta Martinius** genom tre utställningar:

Vardagsmat

Ur ett kulturhistoriskt perspektiv

Lindomemöbler

Under 1700-talet började hantverksskickliga bönder i Lindome snickra möbler som en bisyssla till jordbruket. De specialiserade sig på att tillverka stolar efter moderiktiga förlagor. Arbetet utfördes under enkla förhållanden ute på gårdarna och möblerna såldes till förmögna kunder i Göteborg.

Sist tittar vi in i Öppna magasinet och dess mer än 10 000 saker som berättar om människors vardagsliv och arbete under 1900-talet.

Pris: 75 kronor per person

Max: 25 personer

Tid: 24 mars kl 11-12

Plats: Kvarnbygatan 12, Mölndal

Värd: Gunilla Mattsson

SiG81

Mölndals Kvarnby

Lars Gahrn guidar oss i Mölndals Kvarnby, en välbevarad kulturmiljö med bebyggelse från industrialiseringen under sent 1800-tal och tidigt 1900-tal. Genom området rinner den dånande forsén, en kraftkälla som människor har utnyttjat sedan medeltiden.

forts. på nästa sida

Förr var Kvarnbyn ett samhälle med arbetsplatser, bostäder och kommunala inrättningar. Centrum var Gamla torget med kommunalhus, brandstation, bank, apotek, torghandel och butiker. Kvarnbyn är en kombination av bostäder och äldre industrimiljöer. När industrin expanderade i Mölndal, ökade också behovet av arbetarbostäder. Från mitten av 1800-talet upplät Rosendals fabriksbolag, nuvarande Papyrus, tomter till sina arbetare. Arrendet var några riksdaler per år. Detta blev Mölndals Kvarnby.

Mölndalsfallen och Kvarnbyn är själva ursprunget till Mölndals stad. Från medeltiden och framåt utnyttjades vattnets kraft till att driva kvarnar. Längre fram utvecklades ett industrisamhälle med papperstillverkning, textilindustri och oljeslageri. Kvarnbyn fick betydelse för Göteborgsregionens utveckling i stort.

Från mitten av 1800-talet började arbetarbostäder att byggas på bergsslutningarna kring forsen. Här finns även ännu äldre bebyggelse, i form av de gårdar som kvarnägarna lät uppföra. Mölndals Kvarnby är utpekad som ett kulturhistoriskt riksintresse.

Under vandringen berättar Lars Gahrn om samhället, industrierna och hur det kunde vara att leva här förr i tiden.

Pris: 100 kr per person

Max: 25 personer

Tid: 7 april kl 11 – 12

Plats: Samling utanför Mölndals museum vid forssidan, Kvarnbygatan 12, Mölndal

Värd: Renée Danielsson

SiG84

Akademiska Kören 101 år!

Välkommen på genrep!

Göteborgs kanske bästa manskör, AK, som nu hunnit kliva över hundraårsribban, bjuder in till generalrepetition inför sin årliga vårkonsert. Programmet innehåller som vanligt traditionellt blandat med nytt. Utan de gamla klassikerna ”Vintern ra”, ”Glad sås”, ”O hur hä” och ”Blommande skö”

(med det fina B1-solot!) går det förstås inte. Men lika gärna sjunger vi modernare repertoar under vår nye dirigent Anders Ewaldz, som nu ger sin första vårkonsert med AK. Trogna supportrar välkomnas varmt!

Värd: Hain Rebas

Pris: Ingen avgift

Max: 50 personer

Tid: Onsdag 22 april kl 18.15

Plats: Universitetsplatsen 1, hållplats Vasaplatsen.

Samling på universitets trappa

SiG82

Redarvillorna – Lorensbergs villastad Stadsvandring med **Pether Ribbefors**

Lorensbergs villastad, belägen bakom Konstmuseet, är en unik miljö i Sverige. Området byggdes för cirka hundra år sedan för en kapitalstark målgrupp, många kända göteborgsfamiljer har haft sin hemvist i stadsdelen. Under en lång period på 1900-talet förknippades de luxuösa bostäderna med den vittförgrenade Broströmskoncernen och det är denna epok som givit upphov till begreppet ”Redarvillorna”.

På en vandring genom området upplever man en blandning av nationalromantik och klassicism, de flesta villorna ritades av arkitekterna Arvid Bjerke och R O Swenson. De var även medskapare till den stora Jubileumsutställningen, som en sagolik sommar 1923 var närmaste granne till Lorensbergs villastad. Svindlande 4,2 miljoner människor besökte utställningen som gjorde många avtryck i Göteborg.

Pris: 160 kr per person

Max: 40 personer

Tid: 28 april kl 11.00-12.30

Plats: Samling vid Poseidon

Värd: Marianne Molander Beyer

SiG83

Bruksorten Jonsered

Hjördis Fohrman, född och uppvuxen i Jonsered, guidar oss runt i brukssamhället. Hon forskar för närvarande på framför allt de kvinnliga fabriksarbetarnas villkor. Samhället från mitten av 1800-talet är fullt av lokal historia och berättelser om mäns, kvinnors och barns arbete på fabriken.

Vi kommer att gå runt i samhället med dess gamla arbetarbostäder i tegel, Sveriges första radhus med tjänstemannabostäder, kyrkan, skolan liksom ålderdomshemmet och barnkrubban. Dessutom visas fabriksområdet med dess vackra tegelbyggnader och ett av Sveriges äldsta kraftverk.

Turen kommer att främst fokusera på dem som utförde det unga arbetet på fabriken och i hemmen och som i generationer utgjorde arbetskraften på fabriken - kvinnor och män som direkt efter folkskolan fick börja på fabriken oavsett kön.

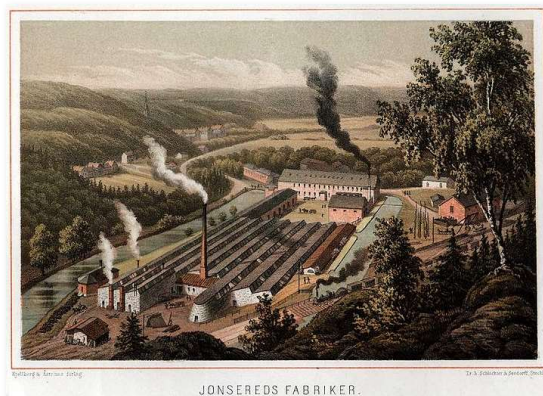
Pris: 125 kronor per person, guidad tur och kaffe, smörgås och kaka.

Max 20 personer

Tid: 12 maj kl 10.30-12.30 (avslutas med kaffe kl 12.30)

Plats: Samling vid Hembygdsföreningens lokaler på William Gibsons väg 1

Värd: Renée Danielsson

Resa

SiG85 Under ledning av prof. em. Hain Rebas presenterar Senioruniversitetet resan

Gotland & Visby om våren

Orkidéer, lindarängar, bondekatedraler, kalkindustri, gotländsk mat och – försvarsproblem. Med hjälp av egna/lokala guider, gör vi en fyradagars buss- och båtexcursion till Gotland/Visby 26-29 maj 2020.

Syfte och Mål: att vi i härlig vartid dels skall hitta exklusiva orkidéer och njuta av nyfagade lövängar, dels få en uppfattning om öns och Visbys forna centrala position och storhet i östersjöområdet, dels orientera oss om Gotland/Visby av i dag. Innan avresa kommer en inledande orientering om resan, syfte och mål, att anordnas. Likaså blir det efter resan en genomgång och summering. Mer info om detta kommer senare.

Preliminärt program:

Dag 1, tisdag 26 maj: Avfärd med buss från Gbg, färja från Oskarshamn med vilstol, inkvartering i 3/4-stjärnigt hotell i Visby, kort stadspromenad.

Dag 2, onsdag 27 maj: Bussrundtur norra öhalvan med egna guider och besök av bygdens vackra kyrkor och museer. Gemensam lunch.

Dag 3, torsdag 28 maj: Bussrundtur södra öhalvan med egna guider, fortsatt utforskande av orkidé och lövängar, samt många andra sevärdheter. Gemensam lunch. På kvällen gemensam middag i Visby.

Dag 4, fredag 29 maj: Utcheckning, individuell rundvandring i Visby, individuell lunch. Eftermiddag avfärd med färja mot Oskarshamn med ankomst c:a kl 20. Bussfärd mot Gbg, ankomst c:a kl 01.

Pris: ca 5000kr beroende på antal deltagare.
För att resan skall bli av krävs minst 25 deltagare.

Följande ingår i priset:

Fyra dagar med guider, Gbg-Visby t.o.r. med buss inkl. fika, färja med liggstolar, tre övernattnings på 3/4-stjärnigt hotell i Visby, tre frukostar, två luncher, två middagar i Visby, inträdesavgifter.

Ingår ej: matkostnad under t.o.r.-resorna med buss / färja och för en middag i Visby.

Medlemskap i Senioruniversitetet (SiG) är en förutsättning för att delta i resan. Vi förbehåller oss rätten till ändringar i programmet om det skulle visa sig nödvändigt.

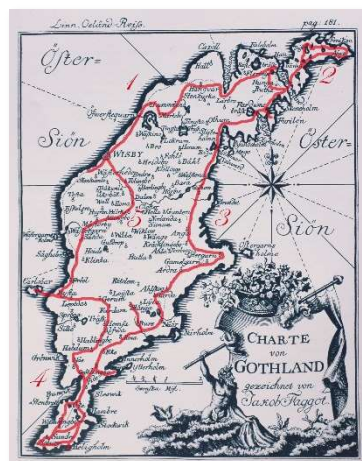
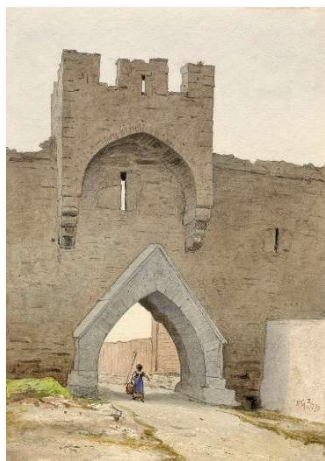
Anmälning och betalning: Intresseanmälan görs senast **31 januari** till Senioruniversitetet på något av nedanstående sätt.

Ange namn, adress, telefon och personnummer på samtliga deltagare.

- e-post gsu.gbg@folkuniversitetet.se
- telefon 031-10 09 55 fr.o.m. 7 januari
- brev adresserat till Senioruniversitetet, Gotlandsresa, Box 2542, 403 17 Göteborg

Bindande anmälan görs slutet februari, då även anmälningsavgift (max 1500 kr) betalas till arrangören Vårgårdabuss AB som även skickar ut slutbetalningsavi.

Tänk på att det krävs praktiska kläder och skodon för orkidésök ute i terrängen. Dessvärre kan denna resa inte vara särskilt handikapp-anpassad.

Kontaktpersoner/reseledare:

Hain Rebas, prof.em/gotlandsfarare, tel: 072-2013070.

Ulla Berglinth, ordf SiGs programkommitté

Studiecirklar

Medlemskap i Senioruniversitetet (SiG) är en förutsättning för att delta i studiecirkelarna.
Bokning – se sid. 6

Du får meddelande om du fått plats resp. reservplats via e-post eller brev.

SPRÅK

Engelska

SiG1 **Advanced short stories in English**

Cirkelledare Gina Riddle
031-352 66 04

Torsdagar 13.00–14.30, 10 ggr

Start 20 februari

Cirkelavgift 575 kr

We read a new short story in English each week and discuss it the following week.

SiG2 **Engelska på eftergymnasial nivå**

Cirkelledare Hans Moberg
076 111 2028

Tisdagar 13.00-14.30, 10 ggr

Start 4 februari

Cirkelavgift 575 kr

Fokus ligger på konversation, realia, tidningsartiklar, språkutveckling och noveller.

SiG3 **Engelska på mellannivå (Upper intermediate) - Termin 22**

Cirkelledare Gunilla Svensén
031-29 97 76

Onsdagar 13.00–14.30, 10 ggr

Start 12 februari

Cirkelavgift 575 kr

Lärobok Material från nätet

En cirkel som i första hand tränar konversation, men även innehåller grammatik, ordkunskap, tidningsartiklar och eventuellt noveller.

SiG4 **Engelska på mellannivå (Upper intermediate) - Termin 10**

Cirkelledare Gunilla Svensén
031-29 97 76

Onsdagar 14.45–16.15, 10 ggr

Start 12 februari

Cirkelavgift 575 kr

Lärobok Material från nätet

En cirkel som i första hand tränar konversation, men även innehåller grammatik, ordkunskap, tidningsartiklar och eventuellt noveller.

Franska

SiG5 **Lire et parler - Termin 19**

Cirkelledare Elisabeth Linnell
031-733 24 42

Torsdagar 11.00–12.30, 10 ggr

Start 13 februari

Avgift 575 kr

Lärobok: En fransk roman

Tonvikten läggs på läsning av en roman, alt. noveller, samt på muntlig kommunikation. Vi utökar ordförråd arbetar med grammatiken. Muntliga och skriftliga språkövningar.

SiG6 **Franska - Termin 10**

Cirkelledare Lena Stenelius
031-13 38 34

Fredagar 13.00–14.30, 10 ggr

Start 14 februari

Avgift 575 kr

Lärobok Eget material

Franska med historiska och kulturella inslag.

- SiG7 **Franska - Termin 13**
 Cirkelledare Lena Stenelius
 031-13 38 34
 Tisdagar 15.15–16.45, 10 ggr
 Start 11 februari
 Avgift 575 kr
 Lärobok Eget material
 Franska med historiska och kulturella inslag.
- SiG8 **Vardagsfranska kombinerat med medelsvåra texter – Termin 20 Mellannivå**
 Cirkelledare Christina Rosén
 031-52 96 49
 Måndagar 11.00–12.30, 10 ggr
 Start 10 februari
 Avgift 575 kr
 Lärobok Escalade 5
 Läsning av enklare tidningstexter, skriftliga övningar och grammatik. Samtal på franska om händelser i vardagen och aktuella ämnen.
- SiG9 **Vardagsfranska kombinerat med medelsvåra texter – Termin 21 Mellannivå**
 Cirkelledare Christina Rosén
 031-52 96 49
 Tisdagar 11.45–13.15, 10 ggr
 Start 11 februari
 Avgift 575 kr
 Lärobok Escalade 5
 Läsning av enklare tidningstexter, kreativa skriftliga övningar och grammatik. Samtal på franska om händelser i vardagen och aktuella ämnen.
- SiG10 **Franska – Avancerad Termin 18**
 Cirkelledare Marie-Christine Ducatel van Wynsberghe
 031-352 66 04
 Fredagar 11.00–12.30, 8 ggr
 Start 6 mars
 Avgift 475 kr
 Lärobok Cirkelledarens eget material
- SiG11 **Franska - Termin 14 (långsammare takt)**
 Cirkelledare Iah Hansén
 031-12 73 20
 Onsdagar 11.00–12.30, 12 ggr
 Start 5 februari
 Avgift 685 kr
 Lärobok Sempé & Gosciny: Le petit Nicolas et les Copains. Eget material
 Fortsättning av höstens kurs. Vi läser en fransk bok, går igenom glosor och grammatik och samtalar om texten. Extra muntliga och skriftliga övningar. Läsning av tidningsartiklar. Samtal på franska om aktuella ämnen.
- SiG12 **Franska - Termin 14 (snabbare takt)**
 Cirkelledare Iah Hansén
 031-12 73 20
 Torsdagar 14.45–16.15, 12 ggr
 Start 6 februari
 Avgift 685 kr
 Lärobok Gaël Faye: Petit Pays. Eget material
 Fortsättning av höstens kurs. Vi läser en fransk bok, går igenom glosor och grammatik och samtalar om texten. Extra muntliga och skriftliga övningar. Läsning av tidningsartiklar. Samtal på franska om aktuella ämnen.
- SiG13 **Franska - fortsättning**
 Cirkelledare Hans Moberg
 076 111 2028
 Tisdagar 9.15-10.45, 10 ggr
 Start 4 februari
 Avgift 575 kr
 Lärobok Festival 3
 I denna lite mer avancerade kurs ligger fokus på konversation, realia och språkträning.

Italienska

- SiG15 **Italienska - Termin 2**
Cirkelledare Paola D'Aniello
0739-258669
Måndagar 11.00-12.30, 10 ggr
Start 10 februari
Cirkelavgift 575 kr
Lärobok Adesso sì 1
- SiG16 **Italienska - Termin 3**
Cirkelledare Ingela di Pace
073-528 24 96
Onsdagar 11.00-12.30, 10 ggr
Start 12 februari
Cirkelavgift 575 kr
Lärobok Adesso sì, 1
- SiG17 **Italienska - Termin 4**
Cirkelledare Ingela di Pace
073-528 24 96
Onsdagar 13.00-14.30, 10 ggr
Start 12 februari
Cirkelavgift 575 kr
Lärobok Adesso sì, 1
- SiG18 **Italienska - Termin 5**
Cirkelledare Paola D'Aniello
0739-258669
Måndagar 9.15-10.45, 10 ggr
Start 10 februari
Cirkelavgift 575 kr
Lärobok Adesso sì, 2
- SiG19 **Italienska - Termin 7**
Cirkelledare Nia Cau Wetterholm
031-82 61 94
Måndagar 11.00-12.30, 10 ggr
Start 10 februari
Cirkelavgift 575 kr
Lärobok Adesso sí 1 och 2
Tala italienska i vardagssituationer.
Grammatik och muntliga övningar.
- GSU20 **Italienska - Termin 8**
Cirkelledare Ingela di Pace
073-528 24 96
Tisdagar 11.00-12.30, 10 ggr
Start 11 februari
Cirkelavgift 575 kr
Lärobok Lättläst roman nivå A2
Repetition av grammatik.

- SiG21 **Italienska - Termin 9**
Cirkelledare Ingela di Pace
073-528 24 96
Måndagar 13.00-14.30, 10 ggr
Start 10 februari
Cirkelavgift 575 kr
Lärobok Novell nivå A2-B1
Samtal och grammatikövningar.
- SiG22 **Italienska - Termin 10**
Cirkelledare Ingela di Pace
073-528 24 96
Måndagar 14.45-16.15, 10 ggr
Start 10 februari
Cirkelavgift 575 kr
Lärobok Novell på nivå B1
Samtal och grammatikövningar.
- SiG60 **Italienska - Termin 10**
Cirkelledare Ingela di Pace
073-528 24 96
Onsdagar 14.45-16.15, 10 ggr
Start 12 februari
Cirkelavgift 575 kr
Lärobok Novell på nivå B1
Samtal och grammatikövningar.
- SiG23 **Italienska - Termin 12**
Cirkelledare Nia Cau Wetterholm
031-82 61 94
Måndagar 13.00-14.30, 10 ggr
Start 10 februari
Cirkelavgift 575 kr
Lärobok Eget material + en bok
Tala italienska i vardagssituationer.
Grammatik, muntliga övningar och
en bok nivå A2.
- SiG24 **Italienska - Termin 19**
Cirkelledare Nia Cau Wetterholm
031-82 61 94
Tisdagar 11.00-12.30, 10 ggr
Start 11 februari
Cirkelavgift 575 kr
Lärobok Eget material + en bok
Samtal kring en bok och där det
behövs grammatikövningar.

- SiG25 **Italienska - Termin 21**
 Cirkelledare Ingela di Pace
 073-528 24 96
 Torsdagar 11.00-12.30, 10 ggr
 Start 13 februari
 Cirkelavgift 575 kr
 Samtal kring en roman nivå B1.
 Grammatikövningar, konjunktiv
 och passato remoto.
- SiG26 **Italienska – Termin 24**
 Cirkelledare Maria Sjögren
 031-19 96 02
 Onsdagar 12.00-13.30, 10 ggr
 Start 22 januari
 Cirkelavgift 575 kr
 Lärobok Maraini: Bagherie
 Konversation och läsning av
 modern italiensk skönlitteratur och
 grammatikövningar.
- SiG27 **Italienska - Termin 29**
 Cirkelledare Nia Cau Wetterholm
 031-82 61 94
 Torsdagar 11.00-12.30, 10 ggr
 Start 13 februari
 Cirkelavgift 575 kr
 Lärobok Quà e là per l'Italia
 Läsning och konversation kring en
 bok. Grammatikövningar.
- SiG28 **Italienska - Termin 34**
 Cirkelledare Nia Cau Wetterholm
 031-82 61 94
 Torsdagar 13.00-14.30, 10 ggr
 Start 13 februari
 Cirkelavgift 575 kr
 Lärobok Meddelas vid kursstart
 Läsning, konversation kring en bok.
- SiG29 **Italienska – Avancerad**
 Cirkelledare Maria Sjögren
 031-19 96 02
 Tisdagar 12.45-14.15, 10 ggr
 Start 21 januari
 Cirkelavgift 575 kr
 Lärobok Auci: I Leni di Sicilie
 Modern italiensk skönlitteratur. Vi
 kommer att läsa och diskutera en
 aktuell text + lärarens material.

Latin

- SiG30 **Latin - Termin 9**
 Cirkelledare Alvar Vidén
 031-82 99 64
 Tisdagar 9.00-10.30, 10 ggr
 Start 11 februari
 Cirkelavgift 575 kr
 Lärobok Nordin: Latin
 Latin, nästan från början. Någon
 kunskap om grammatik underlättar,
 även om de deltagare som varit med
 från början är duktiga på att dela
 med sig av sina kunskaper.
- SiG31 **Latin - Termin 19**
 Cirkelledare Alvar Vidén
 031-82 99 64
 Fredagar 9.00-10.30, 10 ggr
 Start 14 februari
 Cirkelavgift 575 kr
 Lärobok Bestäms i samråd
 Vi arbetar utifrån läroboken med
 fördjupad språklig analys av
 latinska citat, uttryck och texter från
 olika tider. Vissa grundkunskaper är
 en fördel.
- SiG32 **Latin - Termin 39**
 Cirkelledare Alvar Vidén
 031-82 99 64
 Onsdagar 9.00-10.30, 10 ggr
 Start 12 februari
 Cirkelavgift 575 kr
 Lärobok Valda texter i samråd
 Tillsammans diskuterar vi och tolkar
 texter på latin från olika tider,
 klassiska författare, medeltids-
 dokument och senlatin. Viss hjälp av
 kommentarer.

Spanska

SiG33 **Spanska - Termin 1**
Cirkelledare Rogelio Dávila Medina
0762-45 45 81
Tisdagar 15.15-16.45, 10 ggr
Start 11 februari
Cirkelavgift 575 kr
Lärobok Caminando 1

SiG34 **Spanska - Termin 2**
Cirkelledare Rogelio Dávila Medina
0762-45 45 81
Måndagar 9.15-10.45 10 ggr
Start 10 februari
Cirkelavgift 575 kr
Lärobok Caminando 1

SiG35 **Spanska - Termin 4**
Cirkelledare Rogelio Dávila Medina
0762-45 45 81
Torsdagar 9.15-10.45, 10 ggr
Start 13 februari
Cirkelavgift 575 kr
Lärobok Caminando 2

SiG36 **Spanska - Termin 7**
Cirkelledare Rogelio Dávila Medina
0762-45 45 81
Onsdagar 13.00-14.30, 10 ggr
Start 12 februari
Cirkelavgift 575 kr
Lärobok Caminando 3

SiG37 **Spanska - Termin 9**
Cirkelledare Rogelio Dávila Medina
0762-45 45 81
Onsdagar 11.15-12.45 10 ggr
Start 12 februari
Cirkelavgift 575 kr
Lärobok Caminando 3

SiG38 **Spanska - Termin 10**
Cirkelledare Rogelio Dávila Medina
0762-45 45 81
Onsdagar 9.30-11.00, 10 ggr
Start 12 februari
Cirkelavgift 575 kr
Lärobok Caminando 3

SiG39 **Spanska - Termin 14**
Cirkelledare Elisabet Sääf-
Johansson
Onsdagar 9.15-10.45, 10 ggr
Start 12 februari
Cirkelavgift 575 kr
Lärobok I samråd med
deltagarna
Vi läser artiklar, skriver, ökar
vokabulären, förbättrar grammatik.

SiG40 **Spanska - Konversation**
Cirkelledare Fernando Lorca
0733-99 51 07
Torsdagar 13.00-14.30, 10 ggr
Start 6 februari
Cirkelavgift 575 kr
Lärobok Lärarens material
Vi läser artiklar, ökar vår vokabulär
och lär oss att prata mer flytande.

SiG41 **Spanska -
Konversation och kultur**
Cirkelledare Elisabet Sääf-
Johansson
Fredagar 9.00-10.30, 10 ggr
Start 14 februari
Cirkelavgift 575 kr
Lärobok Lärarens material
Vi läser artiklar, ökar vokabulären
och lär oss att prata mer flytande.

Tyska

SiG42 **Kvalitetssäkrad tyska - Termin 7**
Cirkelledare Folke Wedlin
073-663 36 38
Onsdagar 15.15-16.45, 10 ggr
Start 11 februari
Cirkelavgift 575 kr

Kursen syftar till att ge ökad
säkerhet i tyska språket med språk-
riktighet som ytterst hägrande mål.
Översättning till och från tyska, i
första hand skriftligt, men även med
muntliga inslag. Grammatiska
genomgångar (på svenska) i
anslutning till texter och övningar.

LITTERATUR

SiG43 **Klassiskt och nytt i världslitteraturen**
Cirkelledare Ulla Gabrielsson
0727-140208
Fredagar 9.30-11.00, 11 ggr
Start 7 februari
Cirkelavgift 625 kr
Vi fortsätter med samma tema som under höstterminen och börjar med **Historien** av Elsa Morante eller **Strändernas svall** av Eyvind Johnson. Andra böcker vi kommer att läsa tillsammans är **Luci** av Jamaica Kincaid, **Löparen** av Olga Tokarczuk, **Vegetarianen** av Han Kang och **Frälsningsarmén** av den marockanske författaren Abdellah Taïa. Fler böcker kommer till vid terminens början, liksom noveller och dikter.

SiG44 **Klassiskt och nytt i världslitteraturen**
Cirkelledare Ulla Gabrielsson
0727-140208
Fredagar 11.15-12.45, 11 ggr
Start 7 februari
Cirkelavgift 625 kr
Samma innehåll som SiG43.

SiG45 **Klassiskt och nytt i världslitteraturen**
Cirkelledare Ulla Gabrielsson
0727-140208
Fredagar 13.15-14.45, 11 ggr
Start 7 februari
Cirkelavgift 625 kr
Samma innehåll som SiG43.

SiG46 **Litteratur om Japan, Korea och Vietnam**
Cirkelledare Ulf Tebelius
0737-017 506
Tisdagar 13.30-15.00, 11 ggr
Start 11 februari
Cirkelavgift 625 kr
Lärobok Romaner, novellsaml.

Vi kommer att läsa och diskutera översatta romaner och novellsaml. om Nord- och Sydkorea, Vietnam och Japan. Innehållet omfattar allmän presentation av ländernas naturgeografi, kultur, befolkning och moderna historia, religion och politiska system.

Om Japan kommer vi att tala om samurajer, geishor, kamikazepiloter, harakiri, atomkraft, demografi och kvinnans ställning i dagens Japan.

SiG47 **Litteratur om Japan, Korea och Vietnam**

Cirkelledare Ulf Tebelius
0737-017 506
Onsdagar 11.00-12.30, 11 ggr
Start 12 februari
Cirkelavgift 625 kr
Samma innehåll som SiG46.

HISTORIA

SiG48 **Europas historia – senantik, tidig medeltid**
Cirkelledare Mats Olsson
031-24 87 86
Måndagar 9.15-10.45, 10 ggr
Start 10 februari
Cirkelavgift 575 kr
Vi följer romarriket med Västroms undergång och Östroms fortsatta utveckling. Situationen i väst med folkvandringar och utvecklingen i nuv. Italien, Spanien och Frankrike behandlas. Kristendomens framväxt och andra samhällsförhållanden studeras, liksom Arabväldets och islams framgångar och dess möte med Europa

**SiG49 Europas historia –
senantik, tidig medeltid**
Cirkelledare Mats Olsson
031-24 87 86
Tisdagar 09.15-10.45, 10 ggr
Start 11 februari
Cirkelavgift 575 kr
Samma innehåll som SiG48.

**SiG61 Humorns historia –
en allvarlig sak**
Cirkelledare Mona-Lisa Algar
0768-67 75 34
Tisdagar 14.30-16.00 8 ggr
Start 11 februari
Cirkelavgift 475 kr
Välkomna till en kurs som ska handla om humor, humorns plats och betydelse i historien och samhället. Vi kommer att diskutera frågor som: Vad är humor? Humor genom historien. Vad får man/får man inte skämta om? Farlig humor. Humor och hälsa. Humor i Sverige.

ARKEOLOGI

SiG50 Etruskerna
Cirkelledare Alvar Vidén
031-82 99 64
Fredagar 10.45-12.15, 10 ggr
Start 14 februari
Cirkelavgift 575 kr
Lärobok Eget material
En introduktion till etruskernas värld, de arkeologiska utgrävningarna och fynden. Vad vi vet om människorna i liv och död, deras språk, samhällen, religion, arkitektur m.fl. ämnen som deltagarna vill ta upp.

FILOSOFI

SiG51 Filosofi & livshållningsfrågor
Cirkelledare Inger Jonsson
031-93 53 16
Måndagar 13.30-15.45
3x45 min, 9 ggr
Start 3 februari
Cirkelavgift 750 kr
Lärobok Bestämmer vi själva
Vad säger filosoferna och vad tycker vi själva om levnadskonst, valfrihet, människans ansvar, förståelse och sanning? Hur förhåller sig språk, tanke och handling till varandra? Vi väljer tillsammans vilka frågor vi vill ägna oss åt.

KONST

SiG52 Akvarell 1 - fortsättning
Cirkelledare Tove Krabo
073-997 25 11
Måndagar 9.30-12.30, 12 ggr
Start 13 januari
Cirkelavgift 1 150 kr
**Lokal Art College
Första Långgatan18B**

SiG53 Akvarell 2 - fortsättning
Cirkelledare Tove Krabo
073-997 25 11
Måndagar 13.00-16.00, 12 ggr
Start 13 januari
Cirkelavgift 1 150 kr
**Lokal Art College
Första Långgatan18B**

SiG62 Måla i akryl
Cirkelledare Tove Krabo
073-997 25 11
Torsdagar 11.00-14.00, 12 ggr
Start 23 januari
Cirkelavgift 1 150 kr
**Lokal Art College
Första Långgatan18B**

SiG54 Konsthistoriska influenser i vår vardag - nybörjare

Cirkelledare Tove Krabo
073-997 25 11
Torsdagar 15.00-16.30, 10 ggr
Start 16 januari
Cirkelavgift 675 kr

Genom att betrakta vardagliga ting i omgivningen, blickar vi bakåt för att få en introduktion till några betydelsefulla konsthistoriska stilar och epoker från antiken till idag.

MUSIK

SiG55 Opera 1 – nybörjare

Cirkelledare Fernando Lorca
0733-99 51 07
Torsdagar 14.45-17.00, 12 ggr
Start 6 februari
Cirkelavgift 1 050 kr

Vi börjar med operans ursprung i Florens via Monteverdi till Händel fortsätter med den neapolitanska operan, de franska lyriska tragedierna och uppkomsten av opera Buffa. Kursen ger oss möjlighet att med hjälp av film, skivor och texter fördjupa oss i operornas innehåll och kompositörernas tid och idéer.
Opera att förstå och njuta av.

SiG56 Opera 1 – fortsättning

Cirkelledare Fernando Lorca
0733-99 51 07
Måndagar 14.45-17.00, 12 ggr
Start 3 februari
Cirkelavgift 1 050 kr

Med avstamp i Opera reform fortsätter vi att upptäcka Glucks produktion, Buffa-operan och dess politiska kraft, uppkomsten av den tyska operan och kritiken mot opera seria. Mozarts revolutionsoperor ger oss möjligheten att blicka in i operans framtid med mera.
Opera att förstå och njuta av.

SiG57 Opera 3 – fortsättning

Cirkelledare Fernando Lorca
0733-99 51 07
Fredagar 15.00-17.15, 12 ggr
Start 7 februari
Cirkelavgift 1 050 kr

Vi fortsätter att upptäcka den rika operalitteraturen från det sena 1800-talet och in i 1900-talet genom senromantikerna. Resan går genom Puccini och Massenet i den franska traditionen till R. Strauss som pekar framåt. Plus några överraskningar!
Opera att förstå och njuta av.

SiG58 Opera 4 – fortsättning

Cirkelledare Fernando Lorca
0733-99 51 07
Fredagar 12.30-14.45, 12 ggr
Start 7 februari
Cirkelavgift 1 050 kr

Vi fortsätter att upptäcka den rika och komplexa 1900-talsoperan in i 2000-talet. Till exempel kommer vi att lyssna till Salvatore Sciarrinos tonspråk och som kontrast lyssnar vi till moderna klassiker som Prokofjev och Hindemith. Resan går vidare med ungraren Ligeti och hans mångfacetterade operaproduktion.
Opera att förstå och njuta av.

SiG59 Klassisk musik - Romantiken

Cirkelledare Fernando Lorca
0733-99 51 07
Tisdagar 9.00-10.30, 10 ggr
Start 4 februari
Cirkelavgift 575 kr

Vi fortsätter att utforska den romantiska repertoaren. Liedformen med Schumann Wolf och Loewe, kvinnliga kompositörer och de svenska romantikerna. Vi fortsätter att jämföra romantikernas estetik genom begreppet "absolut musik".
Kommer vi att hitta den blå blomman i musiken?

Egna anteckningar

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Kalendarium våren 2020

Datum	Tid	Aktivitet	SiG-nr	Ämne
20 jan	13-14	Måndagsföredrag	SiG71	Ellen Mattson, författare och akademiledamot
30 jan	10-12.30	Föreläsningsserie	SiG90	Hans Hedlund och hans elever
3 febr	13-14	Måndagsföredrag	SiG72	Från buss och spårvagn till mobilitet som tjänst
6 febr	10-12.30	Föreläsningsserie	SiG90	Westman och Östberg
13 febr	10-12.30	Föreläsningsserie	SiG90	Eriksson, Hansson, Mattsson m fl
17 febr	13-14	Måndagsföredrag	SiG73	Rom - arkitektur och stad
20 febr	10-12.30	Föreläsningsserie	SiG90	Asplund och Lewerentz
27 febr	10-12.30	Föreläsningsserie	SiG90	Anshelm och Ahlsénarna
5 mars	10-12.30	Föreläsningsserie	SiG90	KF:s arkitektkontor
9 mars	13-14	Måndagsföredrag	SiG74	I skuggan av Nathan
23 mars	12.00	Årsmöte	SiG70	Årsmöte
24 mars	11-12	Studiebesök	SiG80	Mölnalds stadsmuseum
6 april	13-14	Måndagsföredrag	SiG75	Ett sekel i stan
7 april	11-12	Studiebesök	SiG81	Mölnalds Kvarnby
22 april	18.15	Studiebesök	SiG84	Akademiska kören 101 år
27 april	13-14	Måndagsföredrag	SiG76	Glimtar ur Göteborgs vilda flora
28 april	11-12.30	Studiebesök	SiG82	Redarvillorna-Lorensbergs villastad
12 maj	10.30-12.30	Studiebesök	SiG83	Bruksorten Jonsered
26-29 maj		Resa	SiG85	Gotland & Visby om våren

SeniorUniversitetet i Göteborg

Besöksadress

Norra Allégatan 7

Postadress

Box 2542 403 17 Göteborg

Expeditionstid

Mån-ons 9.30-12.30
under terminstid

Telefon

Studiecirklar 031-352 66 04
Medlemskap, föreläsningar,
studiebesök m.m.
031-10 09 55

E-postadress

gsu.gbg@folkuniversitetet.se

Hemsida

www.folkuniversitetet.se/gsu